

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט דרור ארד-אילון

עותרת התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר)

נגד

משיבה מועצה מקומית אבן-יהודה

מטעם העותרת עו"ד יובל גלאון
מטעם המשיבה עו"ד קרן קדמי

פסק דין

- 1
- 2 1. העותרת, התאחדות האדריכלים ובוני ערים, היא עמותה רשומה הפועלת לאגד את ציבור
- 3 האדריכלים ומתכנני ערים בישראל. את העתירה הגישה כעותרת ציבורית "בכל הקשור אל
- 4 מכרז פומבי מס' 6/2025" שפרסמה המשיבה, ובפרט ביחס למה שכנתה בשם "ההחלטה
- 5 העיקרית". המשיבה הגישה תגובה מקדמית ובה טענה שיש למחוק את העתירה על הסף משלל
- 6 טעמים. לאחר דיון, המלצתי בפני העותרת שלא לעמוד על העתירה. העותרת עמדה על עתירתה
- 7 וביקשה להעביר את הדיון בה לבית המשפט הגבוה לצדק מכוח סעיף 6 לחוק בתי משפט
- 8 מנהליים. על פי החלטתי בסיום הדיון, הוגשו בקשה בכתב ותגובה בעניין זה.
- 9 לאחר עיון, מצאתי שדין הבקשה להעביר את הדיון לבית המשפט הגבוה לצדק להידחות, ודין
- 10 העתירה להידחות על הסף.
- 11 2. המשיבה, המועצה המקומית אבן יהודה, פרסמה ביום 25.3.2025 מכרז פומבי מס' 6/2025
- 12 למתן שירותי תכנון של גני ילדים במתחם הצ/1-250/א' באבן יהודה (להלן: המכרז). המשיבה
- 13 פרסמה שלושה קבצי תשובות לשאלות הבהרה (שניים ביום 8.4.2025 והשלישי ביום
- 14 29.4.2025). תיבת המכרזים ההצעות נפתחה ביום 7.5.2025 ונמצא שהוגשו 8 הצעות. באותו
- 15 יום התקיים בוועדת המכרזים דיון בהצעות (שבו נסקרו בתמצית גם טענות העותרת), ובסיומו
- 16 המליצה הועדה בפני ראש המועצה המקומית לפסול את אחת ההצעות ולבחור כזוכה בהצעתה
- 17 של מיכל שיין.
- 18 3. זה נוסח ההחלטה בדבר ההמלצה על הזוכה במכרז:
- 19 "לאחר שבחנה את ההצעה ושמעה את ההסברים שהוצגו בפניה, ובתום דיון והצבעה,
- 20 החליטה ועדת המכרזים פה אחד, להמליץ לראש המועצה על ההצעה של מיכל שיין"

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

- 1 כהצעה הזוכה במכרז פומבי מס' 6/2025/9 למתן שירותי תכנון גני ילדים במתחם
- 2 תכנית הצ1-1 250 א' באבן יהודה.
- 3 4. העותרת, היא עמותה שחברים בה אדריכלים רבים. היא לא הגישה הצעה במכרז, ולא פנתה
- 4 למשיבה בעניינו עד למכתבה הראשון ביום 7.5.2025, יום פתיחת תיבת המכרזים (סמוך
- 5 לפתיחתה ולפני הדיון בהצעות).
- 6 5. מכתבה הוכתר בכותרת "התראה לפני עתירה נגד מחדלך מלשנות את תנאי המכרז ... כפי
- 7 שבא לידי ביטוי במכתבך (מסמך תשובות והבהרות) מיום 29.4.2025". יובהר כי המכתב מיום
- 8 29.4.2025 נשלח ל"מציעים המשתתפים במכרז", העותרת לא הגישה הצעה, לא פנתה בבקשה
- 9 לשנות את תנאי המכרז ולא היתה נמענת למכתב. ביום 11.5.2025 שלחה העותרת למשיבה
- 10 ולממלאי תפקידים בה מכתב נוסף, שכותרתו "דרישה בהולה לביטול מכרז פ/6/5202" (צ"ל:
- 11 פ/6/2025). ביום 12.5.2025 שלחה העותרת לאותה תפוצה מכתב נוסף שכותרתו "הסבר לעניין
- 12 מעמדה של התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל כעותרת ציבורית במסגרת דרישתה
- 13 הבהולה לביטול מכרז מספר פ/6/5202". ההתכתבות בין הצדדים נמשכה עד להגשת העתירה
- 14 דן.
- 15 6. ביום 9.6.2025 הגישה העותרת את העתירה דן, המפורטת על פני 45 עמודים.
- 16 בכותרת העתירה נכתב שהיא מופנית –
- 17 "כנגד החלטות המשיבה וכנגד מחדליה משיבה ... בכל הקשור אל מכרז פומבי מס'
- 18 6/2025/9".
- 19 קרי, גם נגד ההחלטה להמליץ על הזוכה במכרז.
- 20 בסעיף הראשון לעתירה נכתב כך (כל ההדגשות במקור):
- 21 "ההחלטה העיקרית הנתקפת בעתירה מתייחסת למכרזים עתידיים כדוגמת המכרז:
- 22 'ככל ויתפרסמו מכרזים עתידיים לביצוע עבודות אדריכליות, ישקלו
- 23 הגורמים המקצועיים של המועצה את כלל השיקולים הרלוונטיים,
- 24 ויקבעו את תנאי הסף המקצועיים להשתתפות במכרזים עתידיים אלו
- 25 בהתאם לדרישות הדין ועל פי שיקול דעתם המקצועי (כפי שנעשה
- 26 גם במכרז הנדון).
- 27 עיקרה של החלטה העיקרית מצוי בסופה:
- 28 בהתאם לדרישות הדין ועל פי שיקול דעתם המקצועי (כפי שנעשה
- 29 גם במכרז הנדון).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 25-06-19184 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

- 1 אין מחלוקת שהפסקה המוצגת כ'החלטה העיקרית', היא סעיף 5 ממכתבם של באי כוח
- 2 המשיבה לעותרת מיום 20.5.2025. בדיון אישרה העותרת שלא מדובר בהחלטה שהתקבלה
- 3 במוסדות המשיבה.
- 4 בסעיף השני לעתירה הובהר:
- 5 "העתירה – עניינה לא רק המכרז, כהגדרתו לעיל, אלא גם
- 6 מכרזים עתידיים והליכי מעין מכרז עתידיים."
- 7 7. בעתירה התבקשו עשרה (10) סעדים, ואציג רק את חלקם. הראשון: "(א) לבטל את כל
- 8 ההחלטות ובפרט את ההחלטה העיקרית". השני: "(ב) לקבוע כי כל ההחלטות/המחדלים
- 9 מושא העתירה מנוגדים לדין". הרביעי והחמישי: "(ד) לקבוע שהמחדל לעצור את הליכי
- 10 המכרז הינו בלתי סביר באופן קיצוני"; (ה) לקבוע שהמחדל לבטל את המכרז מהווה חריגה
- 11 מסמכות".
- 12 על אף הנוסח הרחב של הסעדים המבוקשים (שכולל גם דרישה לבטל את כל ההחלטות במכרז),
- 13 העותרת לא צירפה כמשיבים את משתתפי המכרז ואף לא את הזוכה במכרז.
- 14 בהתייחס לכך, בסעיפים 223-226 לעתירה טענה, שבקשתה לקבל את רשימת המציעים במכרז
- 15 לא נענתה, וכן ש"במסגרת העתירה אף לא מבוקש צו ביניים או סעד של ביטול המכרז. כך,
- 16 העתירה אינה גורמת ואינה עשויה לגרום נזק פוטנציאלי למציעים ו/או לזוכה במכרז. הסעד
- 17 המבוקש בעתירה הוא, למעשה, העמדת הדין על מכונו."
- 18 8. העתירה משתרעת על פני 45 עמודים ו-229 סעיפים. ביום 9.6.2025, התבקשה העותרת להגיש
- 19 תמצית של העתירה שלא תעלה על 7 עמודים. העותרת הגישה "תמצית" שלטענתה, בשל דוחק
- 20 הזמנים, נערכה באמצעים של בינה מלאכותית, ועל כן התנצלה בפני בית המשפט על "כל חוסר
- 21 דיוק או חסר" שנפל בתמצית וביקשה ארכה. כן הוסיפה, ש"ממעבר על התמצית, היא אינה
- 22 מסבירה באופן מלא את הזיקה בין העתיד לעבר והיא אינה ממחישה את האבולוציה של
- 23 התכתובת הענפה בין הצדדים".
- 24 לאור דברים אלה, הוריתי ביום 16.6.2025, שהעותרת תגיש "תמצית המבטאת את עמדתה
- 25 כהלכה", והוספתי את המובן מאליו, "שעריכת מסמך המוגש לבית משפט מצויה לעולם
- 26 באחריות החתומים עליו, ועל עורכי המסמך להימנע מראש מ'כל חוסר דיוק או חסר', שעליו
- 27 מבקשים באי כוח העותרת להתנצל מראש, בין אם נכתב על ידם ובין אם נכתב באמצעות
- 28 תוכנת AI כנטען. (בג"צ 25-01-23602 העמותה לקידום זכויות כלבים נ' שר החקלאות (2025),
- 29 פסקה 9 בחוות דעתו של כבוד המשנה לנשיא השופט נעם סולברג). "בעקבות זו הוגשה תמצית
- 30 נוספת, שחזקה שהיא מבטאת את עמדת העותרת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

9. עיקרה של העתירה נסוב על טענת העותרת שתנאי המכרז כללו דרישות סף מחמירות ובהן ניסיון, ותק, הכללת עלויות היועצים בתמורה הכוללת ודרישת ערבות בנקאית בסך 15,000 ₪ (שבוטלה בשלב ההבהרות). תנאי הסף בדבר ניסיון קובע, שהמציע יהיה משרד אדריכלים או משרד תכנון "אשר עסק בין השנים 2020-2024 במתן שירותי תכנון של לפחות 3 פרויקטים שבנייתם הושלמה עד ליום 31.12.2024, של גני ילדים שלפחות אחד מהם הוא מבנה בן שתי קומות לפחות, עבור רשויות מקומיות/תאגידים עירוניים של רשויות מקומיות, בהיקף של 4,000,000 ₪ לא כולל מע"מ לכל אחד משלושת הפרויקטים ..."
- לטענת העותרת, דרישות אלו מגבילות את אפשרות ההשתתפות במכרז של "משרד אדריכלים צעיר", קרי משרד של "אדריכל בעל רשיון שסיים את הכשרתו המקצועית ... והחליט לפתוח משרד עצמאי", וההגבלה מהווה פגיעה לא מידתית בחופש העיסוק המוגן בחוק יסוד: חופש העיסוק.
- לגישתה, המכרז הנדון הוא "מקרה מבחן לבעית רוחב אדירה עבור אלפי אדריכלים בארץ, כאשר עשרות מכרזים של רשויות מקומיות מדירים אדריכלים צעירים ומוכשרים ופוגעים בחופש העיסוק שלהם, עד כדי עזיבת המקצוע על ידי רבים."
10. בתגובה המקדמית העלתה המשיבה שורה של טענות סף, ובהן העדר זכות עמידה לעותרת משלא מתקיימים בה התנאים הקבועים בפסיקה להגדרתה כ'עותר ציבורי'; העדר עילה והעדר סמכות עניינית בשל כך ש'ההחלטה העיקרית' אינה אלא משפט מתוך תשובת יועמ"ש המשיבה; היות העתירה תיאורטית ומוקדמת שכן היא ממוקדת במכרזים עתידיים; ובכל הקשור למכרז הנדון, העתירה הוגשה בשיהוי ניכר והזכיה במכרז היא 'מעשה עשוי'; אי צירוף משיבים ובעיקר הזוכה במכרז בניגוד לחובה לצרפה. בצד אלה הצביעה המשיבה בתמצית על תשובתה לגופו של עניין.
11. בדיון שהתקיים במעמד נציגי הצדדים ובאי כוחם ביום 15.9.2025, נדונו הטענות המקדמיות. בראשית הדיון התבקש ב"כ העותרת להצביע על ההחלטה המנהלית המותקפת, ולאחר שאלות חוזרות מצד בית המשפט, ולא בלי קושי, אישר לבסוף, ש'ההחלטה העיקרית' הנתקפת בעתירה היא פסקה מתוך מכתב עורכי הדין של המשיבה (פרוטוקול הדיון, ע' 1-2). כשהתבקש להצביע על החלטה של המשיבה (להבדיל ממכתב באי כוחה), הפנה לפרוטוקול ועדת המכרזים מיום 7.5.2025 (נספח 6 לתגובה המקדמית). כשהתבקש להצביע על ההחלטה האופרטיבית הנתקפת מבין ההחלטות שניתנו בסיומו של הדיון, אמר: "אני תוקף את המילים 'ושמעה את ההסברים שהוצגו בפני'." (שם, ע' 3, ש' 29). המילים 'ושמעה את ההסברים שהוצגו בפניה' הנכללות בהחלטת ועדת המכרזים כאמור לעיל, מתייחסות לדברי היועצת המשפטית של הוועדה (שאף ייצגה אותה בעתירה), הן עובר להחלטה לפסול אחת מן ההצעות, והן עובר להחלטה להמליץ על הצעתה של מיכל שיין כהצעה הזוכה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

- 1 בהמשך, משנשאל להשיב אם הוא מבקש להורות על ביטול המכרז, ביקש ב"כ העותרת להציג
- 2 טיעון סדור, אך גם מטיעונו לא היה קל להבין את עמדתו (ע' 5 ש' 31-35), עד שלבסוף, הבהיר
- 3 ברחל בתך הקטנה: "אני מודיע בזאת לפרוטוקול, ששום סעד והוא לא יכול להתפרש ככזה,
- 4 לא יכול להיות מפורש נגד הזוכה ו/או משתתפים במכרז." (ע' 5 ש' 37).
- 5 12. עוד עלה מדברי ב"כ העותרת, שאחד מהאדריכלים ששקל להשתתף במכרז הציג שאלות
- 6 הבהרה העוסקות בטענות דומות לטענות שהועלו בעתירה. אולם משתתף זה בחר שלא להגיש
- 7 הצעה ולא הגיש עתירה מנהלית, אולם ככל הנראה הביא את הדברים לפתחה של העותרת.
- 8 משבעל הדבר לא עמד על טענותיו, מתעוררת השאלה, האם בנסיבות המקרה יש מקום לעתירה
- 9 בידי עותר ציבורי.
- 10 לאחר דברים אלה, התייחסה אדריכלית ארנה אנג'ל, יו"ר העותרת לגוף העניין.
- 11 13. בסיום הדיון, המלצתי לעותרת שלא לעמוד על עתירתה מטעמים שונים שהובאו בפרוטוקול.
- 12 בסיום ההפסקה והתייעצות, הודיע ב"כ העותרת שהוא עומד על העתירה ומבקש להעביר את
- 13 הדיון בה לבית המשפט העליון ביושבו כבית משפט גבוה צדק, מכוח סעיף 6 לחוק בתי משפט
- 14 לעניינים מנהליים, תש"ס-2000. בעניין זה ניתנה רשות להגיש בקשה בכתב, ולהשיב לה בכתב.

דיון והכרעה

- 15 14. בתמצית, העתירה אינה מתמקדת בהחלטה המנהלית בדבר הזוכה במכרז, ומנגד הפסקה
- 16 שכונתה 'ההחלטה העיקרית' אינה החלטה מנהלית כלל ועיקר. ועוד: העתירה אינה מכוונת
- 17 לשינוי החלטה קיימת כלשהי, אלא אך כמעין מהלך מניעתי בכל הקשור ל"מכרזים עתידיים
- 18 והליכי מעין מכרז עתידיים". כדברי בא כוח העותרת בתשובה לשאלת בית המשפט: "אני
- 19 אסביר. שהרי המילה החלטה של רשות לגבי עתיד, לגבי עתיד, לעולם תהא ... " (פרוטוקול
- 20 ע' 2).

- 21 15. סעיף 5 לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים קובע את גדרי הסמכות כדלקמן:

5. בית משפט לעניינים מנהליים ידון באלה:

- 23 (1) עתירה נגד החלטה של רשות או של גוף המנוי בתוספת הראשונה בענין
- 24 המנוי בתוספת הראשונה ולמעט עתירה שהסעד העיקרי המבוקש בה ענינו
- 25 התקנת תקנות, לרבות ביטול תקנות, הכרזה על בטלותן או מתן צו להתקין תקנות
- 26 (להלן – עתירה מינהלית);
- 27 (2) ערעור המנוי בתוספת השניה (להלן – ערעור מינהלי);
- 28 (3) תובענה המנויה בתוספת השלישית (להלן – תובענה מינהלית);
- 29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

- 1 (4) ענין מינהלי או ענין אחר שנקבע בחוק אחר כי בית משפט לעניינים מנהליים
- 2 ידון בו, ובכפוף להוראות אותו חוק.
- 3 פריט 5 לתוספת הראשונה לחוק קובע:
- 4 "(5) מכרזים – עניני מכרזים של גוף או רשות המנויים בסעיף 2 לחוק חובת
- 5 המכרזים, התשנ"ב-1992, ועניני מכרזים של רשות מקומית, שענינם התקשרות
- 6 בחוזה לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים,
- 7 וכן מכרזים שענינם מתן רישיון או זיכיון לפי דין."
- 8 סעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים מגדיר 'החלטה' כך:
- 9 "החלטה של רשות" – החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי על פי דין, לרבות העדר
- 10 החלטה וכן מעשה או מחדל."
- 11 16. ההחלטות האופרטיביות של ועדת המכרזים היו להמליץ אל פסילתה של מציעה אחת, ועל
- 12 זכייתה של אחרת (גב' מיכל שיין).
- 13 17. העתירה כוונה במפורש נגד החלטות אלו: **"לבטל את כל ההחלטות ובפרט את ההחלטה**
- 14 **העיקרית", "לעצור את המכרז", "לבטל את המכרז",** הלשון ברורה ומפורשת ואינה משתמעת
- 15 לשני פנים. אולם, כאמור, בדיון ובמענה לבית המשפט, הבהיר ב"כ העותרת ברחל בתך הקטנה:
- 16 **"אני מודיע בזאת לפרוטוקול, ששום סעד והוא לא יכול להתפרש ככזה, לא יכול להיות מפורש**
- 17 **נגד הזוכה ו/או משתתפים במכרז".**
- 18 קרי לא מתבקש ביטול ההחלטות האופרטיביות של ועדת המכרזים.
- 19 18. טענת העותרת הייתה, שהיא תוקפת את ההסברים שניתנו עובר לקבלת ההחלטות (בבחינת
- 20 **'ושמעה את ההסברים שהוצגו בפני',** כמובא לעיל). טענה זו אינה יכולה לסייע לה שכן
- 21 ההסברים אינם החלטה מנהלית עצמאית. אכן, לעתים ובתנאים מתאימים, פגם בתשתית
- 22 העובדתית או המשפטית שהוצגה לגורם המחליט ועמדה ביסוד החלטתו, עלול לפגום בתקינות
- 23 ההחלטה. אלא שב"כ העותרת ביקש להבהיר בצורה המפורשת ביותר שאינו מבקש כל סעד
- 24 **"נגד הזוכה ו/או משתתפים במכרז",** קרי שאינו מבקש לבטל את ההחלטה בדבר הזוכה
- 25 במכרז. ממילא אין נפקות לשאלה אם אמנם נפל פגם ב"הסברים", ואין צורך לבחון אם פגם
- 26 נטען זה יורד לשורש העניין.
- 27 19. מכאן ל'ההחלטה העיקרית' הנתקפת. החלטה זו אינה החלטה שהתקבלה על ידי המשיבה או
- 28 מוסד ממוסדותיה, אלא, כאמור, חלק ממענה שנתנה באת כוח המשיבה לבא כוח העותרת,
- 29 וממילא היא אינה 'החלטה' כהגדרה בסעיף 2 לחוק בתי המשפט לעניינים מנהליים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני :

- 1 העובדה שבאת כוח המשיבה פועלת מכוחה של המשיבה אינה הופכת כל פסקה במכתביה
2 ל"החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי על פי דין", וברי שלא ניתן לתקוף אותה בעתירה
3 מנהלית.
- 4 20. דברים אלה הובילו מאליהם למסקנה, שהעתירה מתמקדת לא במכרז דנן, שבעניינו לא
5 מתבקש כל סעד, אלא במניעת "מכרזים עתידיים", ככל שהם יכללו תנאי סף זהים או דומים
6 לאלה שנכללו במכרז דנן. קרי, למקרה בו במועד עתידי כלשהו תבקש המשיבה – או רשות
7 מקומית אחרת שאינה צד לעתירה – לפרסם מכרז לתכנון גני ילדים.
- 8 אלא שעתירה מעין זו היא במובהק עתירה מוקדמת, כללית ואקדמית, בעניין מכרז ערטילאי
9 שטרם פורסם (ולא ברור אם יפורסם ומה בדיוק יהא טיבו), ומעבר לכך, ברור שטרם מוצה
10 בעניינה הליך מנהלי כנדרש.
- 11 "כפי שנקבע, לא פעם ולא פעמיים, ככלל, בית המשפט ימנע מעיסוק בשאלות תיאורטיות,
12 שהדיון בהן אינו מביא לנפקות מעשית, קונקרטית." (עע"מ 8831/20 הועדה המחוזית לתכנון
13 ובניה – מחוז צפון נ' עלמה מושב עובדים של הפועל מזרחי להתיישבות חקלאית (2022); עע"מ
14 2211/19 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ראש עיריית חיפה (2020)).
- 15 יפים לעניין זה דבריו של פרופ' יצחק זמיר במאמרו, "ביקורת שיפוטית בעניינים תיאורטיים",
16 ספר סטיב אדלר (2016) ע' 583, 592 :
- 17 קורה שבית המשפט מתבקש להכריע בסכסוך, שהתגלע בין הצדדים על בסיס של עובדות
18 מסוימות, אך אין אלה עובדות בפועל אלא עובדות בכוח, כלומר עובדות משוערות
19 (היפותטיות), שאין זה בטוח כי יתרחשו, וייתכן כי יתרחשו בצורה שונה, אם מעט ואם הרבה."
- 20 כאמור, בית המשפט הדן בעניינים מנהליים אינו נדרש לבחון מדיניות כללית ובפרט "מדיניות
21 שתחשב פגיעה בחופש העיסוק", אלא החלטות מנהליות קונקרטיות על יסוד עילות הביקורת
22 השיפוטית על מעשי המנהל. אכן בעת שנדרש בית משפט להכרעה במחלוקת פרטנית "אין
23 מניעה להידרש לשאלות העקרוניות" הדרושות להכרעה (עת"א (מרכז) 7015-06-22 ח"ד
24 (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר (2023) פסקה 33). אולם במקרה הנדון לא נדרשת הכרעה במחלוקת
25 פרטנית כלשהי, והעתירה תוקפת – לפחות לאחר הדיון – אך את ניסוחם של מכרזים עתידיים
26 (לאו דווקא של המשיבה).
- 27 21. במקרה שבעתיד יפורסם מכרז ובו תנאי סף דומים, אשר לשיטת מי מהמשתתפים בו (או גורם
28 ציבורי כעותרת במקרה מתאים) ייפול בו פגם מנהלי כפגיעה לא מידתית בחופש העיסוק, הרי
29 שאז תהא אפשרות לעתור נגד תנאי הסף האמורים. הלכה מושרשת היא, שזאת יש לעשות
30 לאחר פרסומו של מכרז כזה ולאחר מיצוי הליכים, אולם לפני המועד להגשת הצעות במכרז

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

- 1 ולמצער לפני הכרזה על זוכה במכרז (ע"מ 1456/23 צבי בן-אליעזר נ' מדינת ישראל משרד
- 2 האוצר, החשב הכללי ומשרד הביטחון (10.12.2023) והאסמכתאות שם).
- 3 22. אכן, להלכה זו יש חריגים, אולם הם אינם מתקיימים במקרה דנן. לא מדובר באי-חוקיות
- 4 קונקרטית ובולטת. טענת העותרת היא לפגיעה אפשרית באדריכלים צעירים "במכרזים
- 5 עתידיים", וזאת כשבמכרז הנדון האדריכל שהגיש שאלות הבהרה בחר שלא לעתור, והעותרת
- 6 לא הצביעה על אדריכל מסוים שנפגע מתנאי הסף.
- 7 כך, לא נמצא שהיתה מניעה מלפנות לוועדת המכרזים במהירות הנדרשת מיום 29.4.2025
- 8 (קבלת התשובה האחרונה לשאלות ההבהרה) ועד יום 6.5.2025 (יום לפני פתיחת ההצעות). אכן
- 9 באותו שבוע לא היו אלא שלושה ימי עבודה (בשל יום העצמאות), אולם היה בידי הנפגע, ואף
- 10 בידי העותרת אם עקבה אחר המכרז, לפנות למשיבה ולו במכתב מייד עם קבלת קובץ ההבהרה
- 11 השלישי, ולא רק "בדקה התשעים", ביום פתיחת ההצעות ובחירת הזוכה. החלטה שלא לפנות
- 12 במועד, אף אם היא באה מצד עותר ציבורי, אינה יכולה להצדיק התעלמות מהשיהוי.
- 13 "החובה לפעול ללא שיהוי חלה בה במידה על בעל אינטרס ישיר, כמו מתמודד במכרז
- 14 המבקש לזכות בו, ועל מי שאין לו אינטרס ישיר או על עותר ציבורי (עת"מ (מרכז) 13945-
- 15 09-22 עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' מועצה מקומית שוהם (2023); ערעור שהוגש
- 16 נמחק, עמ"נ 113/24 עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' מועצה מקומית שוהם
- 17 ").((2024)
- 18 עת"מ 74186-11-24 מחלב גדי שירות הסעות בע"מ נ' עיריית נתניה (28.1.2025) פסקה 30 ;
- 19 ערעור לבית המשפט העליון נמחק בהמלצת בית המשפט, ע"מ 75822-03-25 (5.8.2025).
- 20 23. ואף יותר מכך. כפי שהתברר בדיון כאמור, בלי שניתן לכך גילוי נאות והולם בכתב העתירה,
- 21 העותרת נדרשה לעניין בעקבות פניה של מי ששקל להגיש הצעה במכרז, ואף פנה בשאלות
- 22 הבהרה שנבחנו, ולפחות בחלקן – נענו.
- 23 בעתירות ציבוריות, הכלל הוא ש"בית המשפט ייטה לדחות עתירה ציבורית שהוגשה בנסיבות
- 24 שבהן קיימים גורמים שנוגעים לנושא העתירה במישרין ובכל זאת נמנעו מלפנות לבית
- 25 המשפט." (ד' ברק ארז, משפט מנהלי, (כרך ד', 2017), ע' 289; ראו: בג"צ 3172/23 ארגון
- 26 העיתונאים והעיתונאיות בישראל נ' הליכוד - מפלגה לאומית ליברלית (8.6.2023)).
- 27 24. לאור דברים אלה, אין הכרח לבחון את נפקות הפגם שבאי צירוף צדדים דרושים, ובעיקר
- 28 הזוכה. לפי לשון העתירה אין ספק שהעדר הצירוף הוא פגם מהותי, והשאלה אם צמצום הסעד
- 29 המבוקש מייתר את הצירוף, תוותר לעיון במקרה מתאים בעתיד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 19184-06-25 התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל (ע"ר) נ' מועצה מקומית אבן-יהודה

תיק חיצוני:

25. משהעתירה התמקדה בשאלה של מדיניות עקרונית, בחנתי את בקשת העותרת להעביר את הדיון לבית המשפט העליון ביושבו כבית משפט גבוה לצדק.

סעיף 6 לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים קובע כך:

"6. מצא בית משפט לעניינים מנהליים, לבקשת בעל דין, היועץ המשפטי לממשלה, או מיוזמתו, כי עתירה מינהלית שבפניו מעלה ענין בעל חשיבות, רגישות או דחיפות מיוחדת, רשאי הוא, לאחר שקיבל את תגובת בעלי הדין, להורות על העברת הדיון בעתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק."

על פי לשון החוק, מדובר בסמכות רשות, במקרה שמעלה "עניין בעל חשיבות, רגישות או דחיפות מיוחדת", ובהעדר סעד חלופי. תנאים אלה אינם מתקיימים בעניין דנן. הכלל הוא שהעברה של עתירה שמקומה הטבעי הוא בבית משפט מנהלי (אף אם יש טעמים לדחייתה), תעשה אך במקרים חריגים לאור אופין העקרוני של הטענות המתבררות (דפנה ברק-ארז, שם, פרק 35, פסקה 35.12, ע' 233-234).

מעבר לכך, אין מקום להורות על העברה לבית המשפט העליון, כאשר העתירה אינה ממוקדת בהחלטה מנהלית מסוימת, אלא במדיניות עתידית ביחס למכרזים עתידיים, ועל כן היא בגדר עתירה כללית, מוקדמת ותיאורטית.

26. סוף דבר, דין העתירה להידחות על הסף מכל אחד מהטעמים המפורטים ומכולם גם יחד.

משנדחתה העתירה לאחר עיון ודיון בטענות המקדמיות, לנוכח היקפו החריג של כתב העתירה והצורך בהגשת תמצית, ובהתחשב בכך שהעותרת היא גורם ציבורי שלא לכוונת רווח, תישא העותרת בהוצאות המשפטיות ובשכ"ט עו"ד שהוציאה המשיבה בסכום כולל של 20,000 ₪.

ניתן היום, י"ג תשרי תשפ"ו, 05 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.

דור ארד-אילון, שופט